

بیانیه اقتصادی دکتر حسن روحانی

به مناسبت انتخابات ریاست جمهوری دوازدهم

ملت بزرگوار و شایسته ایران

اینجانب با توکل به خداوند منان، اتکا بر حمایت و توانمندی‌های شما ملت رشید و شایسته ایران، و با همکاری مردان و زنانی سخت کوش در دولت تدبیر و امید، در چهار سال گذشته تمام توان خود را صرف کردم تا با همراهی شما میهن عزیزمان ایران را از وضعیت خطرناکی که در آن قرار داشت برهانیم و زمینه‌های مساعدتری برای توسعه همه‌جانبه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور فراهم سازیم. طی این چهار سال، همگی سختی‌های زیادی را تحمل کردیم. آثار زخم‌هایی که در نتیجه رکود تورمی بی سابقه سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، بحران ارزی سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ و عدم اشتغالزایی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱ بر پیکر اقتصاد ایران وارد شده بود، بتدریج از سال ۱۳۹۳ به بعد خود را نمایان ساخت. علاوه بر آن، به محض آنکه تلاش شد تا اقتصاد کشور زیر فشار مشکلات متعدد کمر راست کند، کاهش شدید قیمت نفت ضربه‌ای سنگین به اقتصادی وارد کرد که در دوره وفور درآمدهای نفتی، به شدت به واردات وابسته شده بود. کوشش‌های بسیار یک یک شما ملت عزیز و سختی‌هایی که همگی در کنار یکدیگر تحمل کردیم به موفقیت‌هایی انجامیده که عمده آن، خارج کردن اقتصاد از زیر آوار است. اکنون اگرچه همچنان سختی‌هایی پیش روی ماست اما چشم‌اندازهای امیدوارکننده و فردای روشن نیز نمایان شده است.

مردم عزیز ایران، من آگاهم که مشکلات اقتصادی نظیر بیکاری و نبود رونق در بخش‌هایی از اقتصاد، مشکلات نظام بانکی؛ مشکلات اجتماعی نظیر اعتیاد، طلاق، و سایر آسیب‌های اجتماعی؛ مشکلات محیط‌زیستی نظیر ریزگردها، تخریب منابع آب و خاک، خشکی تالاب‌ها و آلودگی هوا؛ مشکلات در روابط خارجی نظیر تنش با کشورهای منطقه، اجرایی کردن برجام، مبارزه با تروریسم و افراطی‌گری؛ و شماری دیگر از مشکلات به عنوان انباشتی غم‌انگیز از سیاست‌های نادرست گذشته هنوز وجود دارند. اما به شما مردم فهیم و دور اندیش اطمینان می‌دهم که در چهار سال گذشته گام‌های بزرگی در راستای حل آنها و زمینه‌سازی برای بهبودهای

بیشتر برداشته‌ایم.

مردم عزیز ایران، اینک شما در آستانه انتخابی تعیین کننده برای رقم زدن آینده خود و فرزندانان قرار گرفته‌اید. دو مسیر کاملاً متمایز پیش روی شما وجود دارد. یک طرف راه حل همه مسائل را توزیع پول می‌داند. راه حل فقر را افزایش یارانه بدون تامین منابع مالی آن، حل مشکل بیکاری را توزیع مقداری دیگر پول و ایجاد رونق و تقویت تولید را فعال کردن نقدینگی تشخیص می‌دهد. حاصل این رویکرد حتی اگر میسر باشد، شکل گیری تورم افسار گسیخته به میزانی بسیار بیشتر از تورم سال‌های پایانی دولت دهم، بروز تلاطم مجدد در بازار ارز و ایجاد آشفتگی اقتصادی ناشی از تشخیص نادرست خواهد بود. تشخیص نادرستی که به دلیل توجه صرف به جلب آرای شما مردمی که چشم امید به حل مشکلات خود از طریق سیاستمداران دوخته‌اید برآمده است. این رویکرد به سرعت فقر و بیکاری را گسترش می‌دهد. تجربه کشورهایی که در دوره وفور نفتی برای ما الگو بوده‌اند و امروز عمیقاً با بحران دست و پنجه نرم می‌کنند پیش روی همه ما است. اما رویکرد دوم اتکایش به وعده‌های دست یافتنی است. در رویکرد دوم، مسیر علمی و کارشناسی مد نظر است و هدفش آن است که مشکلات را ریشه‌ای حل کند. از آنجا که برداشت قرین به صحت شما از رویکرد دوم نقشی سرنوشت‌ساز برای آینده کشور دارد، اینجانب تلاش کرده‌ام تا به اختصار مهمترین رئوس برنامه خود را برای دولت دوازدهم به آگاهی شما مردم عزیز و آگاه برسانم.

آنچه می‌تواند معیار راستی آزمایی مطالب ارائه شده باشد چگونگی تحقق قول‌هایی است که طی این چهار سال به شما داده‌ام. از ابتدای دولت اعلام کردم که مناقشه هسته‌ای راه حل دیپلماتیک دارد و دستیابی به آن را در گرو آن دانستم که تیمی ماهر با مدیریتی حرفه‌ای و رویکردی نتیجه‌گرا این کار را عهده‌دار شود. ویژگی‌هایی که تیم قبلی بطور کامل فاقد آن بود. در گزارش ۱۰۰ روزه برای اولین بار به عنوان رئیس جمهور به شما قول دادم که تورم را تا پایان دولت یازدهم تک رقمی خواهم کرد که اینچنین شد. ایجاد شغل را بزرگترین چالش اقتصاد کشور اعلام کردم هرچند می‌دانستم انباشت جمعیت در سن کار سال‌ها زمان می‌خواهد تا جبران شود اما دستیابی به ارقام تجربه نشده قبلی را اجتناب ناپذیر می‌دانستم. خوشبختانه موفق شدیم رکورد خوبی از ایجاد شغل در اقتصاد ایران بجا گذاریم. در زمینه بیمه همگانی و طرح سلامت خوشبختانه پیش روی مردم عزیز روسفید شدیم و توانستیم از هزینه‌های سنگین شما در فرایند درمان مقادیر قابل توجهی را بکاهیم. تولید گندم را

بصورت جهشی افزایش دادیم. بحران تامین دارو را به سرعت برطرف کردیم، اینترنت را در ابعاد بسیار بزرگ توسعه دادیم، گاز رسانی و برقرسانی به روستاها را به درجه ای مطلوب رساندیم و در نهایت، رشد منفی ۶٫۸ درصدی را به رشد دو رقمی تبدیل کردیم.

اینک این شما و این تصمیم مهمی که در پیش رویتان قرار گرفته است. در خطوط ذیل، رئوس برنامه به همراه شرح مختصری از هر یک از سرفصل‌های آن در اختیار شما قرار می‌گیرد تا با مطالعه آن، از آنچه اینجانب در نظر دارم ظرف ۴ سال آینده با نصب العین قرار دادن سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی و اتکای به برنامه ششم به اجرا درآورم آشنایی پیدا کنید.

من می‌آیم تا با ادامه رویکرد «تدبیر و امید» و گفتمان «آزادی و امنیت؛ آرامش و پیشرفت» مسیری را که تاکنون با همراهی شما طی کرده‌ام کامل کنم و با کمک شما ایرانی شایسته مردمانش بسازم تا در نیمه‌راه نمایم. ما با تداوم مسیر عقلانیت می‌توانیم فردایی بهتر برای یک یک شما و آینده‌ای بسیار بهتر برای فرزندانمان رقم بزنیم.

در اینجا رئوس مهمترین برنامه‌های اقتصادی خود را برای دولت دوازدهم بیان می‌کنم. البته شما مردم گرانقدر می‌توانید برای اطلاع جامع تر و دقیقتر و نیز سایر برنامه‌ها به کتاب برنامه دولت دوازدهم که منتشر شده است مراجعه کنید. در این کتاب کلیات برنامه‌هایی که در نظر دارم در دولت دوازدهم پیگیری کنم در قالب شش بخش اقتصادی، محیط‌زیستی، سیاست داخلی، سیاست خارجی، فرهنگی و اجتماعی به پیشگاه ملت ایران تقدیم شده است. اما در این جا اهم برنامه‌های اقتصادی دولت دوازدهم را در دو بخش برنامه‌های حمایتی و برنامه‌های توسعه‌ای توضیح خواهم داد. برنامه‌های حمایتی ناظر به سیاستها و اقداماتی است که بهبود وضعیت گروههایی خاص از جامعه، مانند فقرا، بیکاران، روستاییان و غیره را مد نظر قرار داده و برنامه‌های توسعه‌ای رویکردهایی را شامل می‌شود که افزایش درآمد در کل اقتصاد را هدف قرار می‌دهد.

برنامه‌های حمایتی

برنامه‌های حمایتی دولت دوازدهم مواردی را شامل می‌شود که بر مبنای مطالعات کارشناسی و با بکارگیری تجارب موفق جهانی طراحی شده است. این برنامه‌ها متفاوت از وعده‌های غیردقیقی است که صرفاً

برای جذب آراء ملت ایران و بدون پشتوانه علمی و کارشناسی مطرح شده است؛ وعده هایی که میزان و محل منابع مورد نیاز برای اجرای آن توضیح داده نمی شود.

در ادامه به ۵ عنوان از مهمترین برنامه های حمایتی دولت دوازدهم اشاره می کنم که در تداوم روندهای مثبت آغاز شده در اقتصاد ایران می تواند سبب از میان برداشتن تمام جلوه ها و مظاهر فقر در کشور شود.

۱- تحقق عدالت درآمدي و زدودن چهره فقر از کشور

هر چند دستیابی به رشد بالای اقتصادی به افزایش سطح درآمد در کل اقتصاد کمک می کند اما در صورتی که بهره مندی گروه های کم درآمد در چارچوب نظام موجود توزیع درآمد صورت گیرد، فرآیند بهبود وضعیت اقشار کم درآمد بسیار کند خواهد بود. لذا ضروری است همزمان با اجرای سیاست های توسعه ای که منجر به دستیابی به رشد بالاتر اقتصادی خواهد شد، برنامه های حمایتی (فراتر از یارانه) به منظور بهبود شرایط زندگی و توانمند سازی گروه های فقیر به اجرا درآیند.

در همین راستا دولت دوازدهم برنامه ای به منظور بهبود وضعیت رفاهی ۸ تا ۱۰ میلیون نفر از خانوارهایی که در پایین ترین سطح زندگی می کنند دارد. ما برای تحقق این امر طرح سه مرحله ای را پیش بینی کرده ایم که با اجرای آن که برای اولین بار در کشور خواهد بود مفهومی به عنوان استاندارد زندگی یا حداقل سطح رفاه را تعریف می کنیم و درآمد هر کس را که پایین تر از آن بود به سطح استاندارد تعریف شده می رسانیم. در این طرح فرد یا خانواده ای که شرایط درآمدی پایین تر از استاندارد تعریف شده دارد، چنانچه توانایی کار کردن داشته باشد منابع را صرف افزایش توانمندسازی و پیدا کردن شغل برای آنها خواهیم کرد و اگر توانایی انجام کار نداشته باشند، مابه التفاوت درآمد آنها تا سطح استاندارد را به صورت مستمری به آنها پرداخت خواهیم کرد. مرحله اول از این طرح از ابتدای سال ۱۳۹۶ و در چارچوب قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در حال اجراست. در این مرحله میزان مقرری مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی به میزان قابل توجهی افزایش پیدا کرده است. به طوری که اگر مستمری یک خانوار پنج نفره در سال ۱۳۹۵، ۱۰۰ هزار تومان بود این مبلغ در قالب بودجه سال ۱۳۹۶ به ۴۶۵ هزار تومان (بیش از ۴٫۶ برابر) افزایش یافته و از ابتدای سال اجرا شده است. این کار گامی بزرگ بود که با توجه به برنامه ریزی های انجام شده در سال قبل و با توجه به تامین منابع لازم برای دولت در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶، با موفقیت برداشته شد. در گام دوم اجرای این طرح از میانه سال ۱۳۹۶ و در صد روز اول شروع بکار

دولت دوازدهم، میزان درآمدی را بعنوان حداقل وضعیت رفاه خانوارها متناسب با مناطق مختلف جغرافیایی تعریف و اعلام می‌کنیم و هر خانوار ایرانی که براساس درآمدی که کسب می‌کند خود را مستحق دریافت مقرری تعیین شده در این طرح می‌داند با مراجعه به سازمان‌های حمایتی ثبت‌نام می‌کند و پس از بررسی و راستی آزمایی موارد ثبت‌نام شده، مقرری مربوطه را به میزان مابه‌التفاوت درآمد فرد و سطح زندگی تعریف شده، دریافت خواهد کرد.

در مرحله سوم نیز استاندارد زندگی تعریف شده متناسب با رشد اقتصادی و بهبود وضعیت اقتصادی کشور افزایش پیدا می‌کند. آهنگ افزایش‌ها به گونه‌ای خواهد بود که در پایان سال ۱۳۹۹ سطح متوسط معیشت حدود ۱۰ میلیون نفر از فقیرترین افراد جامعه حداقل به میزان ۵ برابر وضع موجود ارتقا خواهد یافت. این برنامه در چارچوب یک نظام جامع تامین اجتماعی با شناسایی دقیق خانوارهای فقیری که حتی در فرآیند ایجاد رشد اقتصادی نتوانسته‌اند به سطوح بالاتر درآمدی دست یابند، به بهبود وضعیت آن‌ها از طریق منابع عمومی کمک خواهد کرد. منابع محدود فعلی با این روش به شکل کاراتری به سمت خانوارهای فقیر سوق داده خواهد شد و با توانمندسازی آنان، سبب ارتقای کیفیت زندگی آنان در سطوحی استاندارد می‌شود. **با اجرای این برنامه در دولت دوازدهم، در ایران اسلامی فقر مطلق نخواهیم داشت.**

۲- طرح توانمندسازی روستاییان

در خصوص توسعه روستایی کشور و حمایت از روستاییان دو سرفصل مسکن و درآمد و اشتغال روستاییان بسیار مهم است. زیرا بدون توجه به این دو رکن، سایر حمایت‌ها نخواهد توانست سبب توانمندسازی روستاها و عدم مهاجرت آنها به شهرها شود. بر این اساس طرح‌های حمایت از روستاییان در دولت دوازدهم عمدتاً بر این دو رکن استوار است. یکی از مولفه‌های اصلی افزایش سطح درآمد روستاییان تقویت و توسعه صنایع روستایی است. برای دستیابی به این هدف مناطق روستایی کشور را به دو دسته تقسیم می‌کنیم:

۱- روستاهای مرزی و محروم

۲- سایر روستاها و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر

دولت بنا دارد معادل ریالی ۳ میلیارد دلار از منابع ارزی بدست آمده در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی را طی چهار سال در جهت بهبود شرایط درآمدزایی روستاها با نرخهای ترجیحی سرمایه‌گذاری کند. کاری که

دولت انجام خواهد داد اینست که در روستاهای گروه یک به نسبت یک به سه و در گروه ۲ به نسبت ۱ به ۲ حمایت کند. بدین معنی که به ازای هر یک واحد که روستاییان در صنایع روستایی سرمایه‌گذاری کنند دولت در روستاهای گروه ۱، سه واحد برای سرمایه‌گذاری هزینه خواهد کرد. مولفه دیگر افزایش درآمد روستاییان افزایش درآمدزایی بخش کشاورزی است. دولت در این زمینه همانطور که در دولت یازدهم تحولی بزرگ در معیشت گندمکاران بوجود آورد در ادامه نیز برنامه مشخصی برای خرید تضمینی گندم و همچنین به حداقل رساندن سهم واسطه‌ها از فعالیتهای تولید و توزیع کشاورزی تهیه کرده است. به طوری که سهم اصلی سود به خود کشاورزان بازگردانده شود. در زمینه تسهیل در تامین و تجهیز مسکن روستاییان نیز دولت در سال گذشته ارائه تسهیلات با نرخ تک رقمی را در دستور کار خود قرار داده است که با تداوم روند کاهش میزان تورم نرخ این تسهیلات نیز متناسب با آن کاهش خواهد یافت.

۳- طرح کارورزی

طرح کارورزی یکی دیگر از طرح‌های مدنظر برای ایجاد اشتغال و حمایت از جوانان است که در سال گذشته در سه استان کشور اجرا شده است. دولت به منظور افزایش انگیزه برای بکارگیری جوانان در مشاغل مختلف، مشوق‌هایی برای شرکت‌ها و کارخانجاتی که جوانان شغل اولی را استخدام نمایند در نظر گرفته است. در واقع در این طرح دولت به کارخانه‌ها و مراکز تولیدی کمک می‌کند تا نیروی انسانی بیشتری را استخدام کنند. دولت این کار را از طریق پذیرفتن بخشی از هزینه استخدام نیروی کار جدید انجام می‌دهد.

اهداف این طرح عبارتند از:

- افزایش مهارت و اشتغال جوانان
- افزایش جذب و بکارگیری جوانان در شرکت‌ها
- کاهش هزینه‌های نیروی کار (آموزش، بیمه و مالیات) برای کارفرمایان
- هدایت هدفمند منابع در جهت توسعه اشتغال جوانان

گروه هدف طرح جوانان جویای کار فارغ التحصیل دانشگاهی گروه سنی ۳۲-۲۳ سال و شغل اولی‌ها هستند. در این طرح فرد متقاضی کار باید ثبت نام کند و دوره کارورزی را بگذراند. دولت هزینه دوره آموزشی را معادل یک چهارم حداقل دستمزد می‌پردازد.

۴- طرح اصلاح ساختار سهام عدالت

در سال‌های قبل برگه‌های سهامی تحت عنوان سهام عدالت در جامعه توزیع گردید که فاقد ارزش بود. پس از بررسی‌های بسیار و طرح راهکارهای کارشناسی مختلف در دولت و با اتکاء به رهنمودهای مقام معظم رهبری به سازوکاری رسیدیم که با اجرای آن هم مشکل دارندگان این سهام حل خواهد شد و هم مشکل بنگاه‌های واگذار شده ضمن اینکه این سازوکار در راستای سیاستهای اقتصاد مقاومتی برای توانمندسازی خانوارها و اعطای ثروت به آنها است. در سال‌های قبل بررسی‌ها و زیرساخت‌های این کار انجام شده است و هم اکنون آماده اجرای آن هستیم. اخیراً سامانه اصلاح سهام عدالت راه‌اندازی شده است. توزیع سهام عدالت، به ۵۰ میلیون ایرانی، برای دو دهک اول، معادل ارزش ۲ میلیون تومان و برای بقیه حدود ۱ میلیون تومان ثروت اولیه ایجاد می‌کند که ارزش آتی آن تابع عملکرد اقتصاد است. سهامداران می‌توانند این سهام را نقد کرده یا از جریان مستمر سود آتی آن منتفع شوند.

۵- اعمال حمایت مالیاتی از کارمندان دولت و بخش خصوصی

دولت دوازدهم در تلاش خواهد بود برای حمایت کارمندان دولت و بخش خصوصی، از طریق معافیت‌های مالیاتی حمایت کند. معافیت مالیاتی حقوق بگیران دولتی در سال ۱۳۹۲ برابر ۸۳۳ هزار تومان بود و اگر قرار بود این معافیت متناسب با تورم افزایش یابد مقدار کنونی آن حدود ۱۱۷۰ هزار تومان می‌شد. در حالی که در دولت یازدهم اولاً سقف این معافیت به ۲ میلیون تومان افزایش یافته که به این معنی است که حقوق بگیران با درآمد پایین‌تر از ۲ میلیون تومان ماهانه به اندازه حدود ۸۳ هزار تومان مالیات کمتری به نسبت قبل می‌پردازند. این مقدار معادل ۱٫۸ برابر یارانه ماهیانه یک فرد است. ثانیاً این معافیت به کارمندان بخش خصوصی نیز تعمیم پیدا کرد. دولت دوازدهم نیز با ادامه این مسیر و با افزایش سقف معافیت‌ها به حمایت بیشتری از حقوق بگیران خواهد پرداخت. علاوه بر آن فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری، پرورش ماهی و زنبورعسل و طیور، صیادی،

مشاغل فرهنگی، هنری، قرآنی، مطبوعاتی و انتشاراتی نیز معاف از مالیات هستند. لازم به توضیح است که با الکترونیکی کردن حسابرسی در سال ۹۵ بالغ بر ۳۰۰ هزار مودی جدید شناسایی شده و از میان آنها از ۷۷ مودی پردرآمد حدود ۹۹۰ میلیارد تومان مالیات وصول شده است. در مقابل از بیش از یک میلیون و هفتصد هزار مودی طبقه پایین و متوسط تنها ۸۸۰ میلیارد تومان مالیات وصول شد. لذا دولت در تلاش است منابع درآمدهای مالیاتی خود را به سمت عدالت بیشتر سوق دهد و به تدریج مالیات‌ستانی از طبقات پایین و متوسط را کاهش داده و از مودیان پردرآمد مالیات بیشتری وصول نماید.

برنامه‌های توسعه‌ای

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به منزله چتری فراگیر و منسجم برای هدایت اقتصاد کشور در سالهای آتی، می‌تواند محور وفاق و وحدت رویکرد در اعمال اصلاحات اقتصادی باشد.

در این چارچوب ۹ برنامه توسعه‌ای به شرح ذیل با اولویت در دستور کار قرار گرفته است.

۱. **اصلاح نحوه مدیریت درآمدهای نفتی** اولین گام برای پیگیری سیاست‌های توسعه‌ای است. تحقق این امر در چارچوب اجرای بسته‌ای با عنوان «ارتقای توانمندی دولت برای ارائه خدمات بهتر» به اجرا در خواهد آمد.

۲. **تبدیل ثروت نفت به سرمایه اشتغال آفرین (تقویت نقش صندوق توسعه ملی)**
بر این اساس صندوق توسعه ملی نقشی موثر در ایجاد تحول در سرمایه‌گذاری اشتغال آفرین ایفا خواهد کرد.

۳. صیانت از کاهش تورم

کاهش قابل توجه تورم و تک‌رقمی کردن آن، دستاوردی بزرگ برای کشور محسوب می‌شود که حفظ این دستاورد را به اولویتی مهم برای آینده تبدیل می‌کند.

۴. تأمین مالی تولید و اشتغال

تأمین مالی تولید و اشتغال که یکی از ضرورت‌های جدی ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری است، خود شامل دو برنامه‌ی اصلاح نظام بانکی و توسعه بازار سرمایه است.

۴,۱. اصلاح نظام بانکی

نقشه راه اصلاح نظام بانکی شامل دو برنامه «اصلاح مقدماتی نظام بانکی» و «اصلاحات بنیادین» است.

برنامه اصلاحی در فاز اول مبتنی بر پنج محور اصلی است:

الف. تقویت نقش نظارتی بانک مرکزی،

ب. سیاست گذاری پولی،

ج. بهبود محیط کسب و کار بانکی

د. انضباط مالی دولت

ه. افزایش قدرت وام دهی بانک ها که با سه هدف: بهبود وضعیت جریان نقد، کاهش انجماد

دارایی ها و افزایش پوشش ریسک طراحی شده است.

۴,۲. توسعه بازار سرمایه

نقش بازار سرمایه در تامین مالی تولید با توجه به بانک محور بودن اقتصاد ایران طی سال های گذشته

بسیار محدود بوده و ضروری است این بازار نقش بیشتری را در تامین منابع برای سرمایه گذاری، به ویژه در

بنگاه های بزرگ، ایفا کنند. لذا، سیاست قطعی دولت دوازدهم، تقویت این نهاد به منظور نقش آفرینی مؤثرتر در

روند توسعه اقتصاد ملی است.

۵. اصلاح محیط کسب و کار و نظام بنگاه داری (اشتغال درآمد آفرین)

بررسی های انجام شده نشان می دهد نمی توان کشوری را یافت که در دوره ای بلندمدت رشد اقتصادی

بالا داشته باشد اما این مهم با درون گرایی اقتصادی یا دولتی بودن اقتصاد حاصل شده باشد. بنابراین یکی از

مهم ترین برنامه ها در زمینه افزایش تولید و اشتغال افزایش سرمایه گذاری و بهره وری با استفاده از دو استراتژی

«توسعه بخش خصوصی» و «برون گرایی» است.

۵,۱. توسعه بخش خصوصی

رفع موانع توسعه بخش خصوصی از جمله مهم ترین الزامات دستیابی اقتصاد ایران به رشد اقتصادی بالا و

پایدار است. موانع توسعه بخش خصوصی در این برنامه در چهار محور:

۱. وضعیت محیط کسب و کار

۲. خصوصی سازی های انجام شده در دهه ۸۰ و شکل گیری نظامات جدیدی از بنگاهداری

۳. گسترش بخش غیررسمی

۴. ضعف های نظام حقوقی کشور

اینک که تحقق رشد اقتصادی بالا از اهمیت ویژه ای برخوردار است، در کنار اتخاذ سیاست های لازم برای افزایش سرمایه گذاری، بهره برداری با بهره وری بالا از سرمایه های موجود دارای اهمیت زیاد است، و ایجاد تغییرات مورد نیاز برای بهبود بهره برداری از بنگاه های متعلق به نهادهای عمومی غیردولتی ضرورت زیادی پیدا می کند.

باز تعریف نقش و مأموریت بنگاه های عمومی غیردولتی، شامل نهادهای نظامی که فعالیت اقتصادی دارند و بنگاه های غیرنظامی عمومی غیردولتی به منظور فراهم آوردن محیط مناسب و قابل رقابت برای بخش خصوصی از یک طرف و تبعیت از سیاست ها و استراتژی های صنعتی کشور از طرف دیگر در همین چارچوب اهمیت زیاد پیدا می کند. شرکت های واگذار شده در قالب رد دیون و بنگاه های تحت مالکیت یا مدیریت دولت نیز باید در مسیر اصلاح ساختار و خصوصی سازی واقعی حرکت کنند. دولت یازدهم از ابتدای فعالیت، هیچ گونه واگذاری به بخش خصوصی غیر واقعی را انجام نداده است. همچنین، با تاکید دولت بر صیانت از کاهش تورم، محیط کسب و کار در جهت آرامش و بهره مندی مصرف کننده از این آرامش حرکت کرده است.

۵.۲. برونگرایی و تعامل با اقتصاد جهانی و اقتصاد منطقه (بازارها و شغل هایمان را پس

می گیریم)

این برنامه می تواند اقتصاد ایران را از یک اقتصاد درون گرا به یک اقتصاد برون گرا تبدیل کند که نقش

آفرینی قابل توجهی در سطح اقتصاد جهانی و منطقه ای خواهد داشت. این برنامه شامل ۴ محور زیر است:

۱. ترسیم نقشه تعامل با کشورهای مختلف و انتخاب شرکای تجاری پایدار

۲. اصلاح سیاست های تجاری و تسهیل در تجارت

۳. حضور در زنجیره ارزش تولید جهانی

۴. جذب سرمایه گذاری خارجی با محوریت صرفه جویی انرژی

اقتصادهای چین، هند، ژاپن و اندونزی طی دو دهه آینده در گروه پنج اقتصاد بزرگ دنیا قرار خواهند گرفت. لذا جغرافیای برونگرایی با محوریت مشارکت در زنجیره تولید صادرات گرا از طریق همکاری با بنگاه‌های بزرگ کشورهای ذکر شده به اضافه کشورهای منتخب اروپایی می‌تواند به تحقق رشد اقتصادی صادرات گرا که با افزایش قابل توجه اشتغال همراه خواهد بود کمک موثر کند. برونگرایی منطقه‌ای نیز می‌تواند استان‌های مرزی کشور را که اتفاقاً از محروم‌ترین‌ها هستند به رفاه مطلوب برساند. تعیین مأموریت‌های محوری مشخص برای استان‌های مرزی در توسعه تبادل با کشورهای همجوار و نیز مشارکت در برقراری ارتباطات شرق با غرب و شمال با جنوب با نقطه اتصال ایران، می‌تواند توسعه استان‌های محروم مرزی را تسهیل کند و نظام مبادله سالم را جایگزین شکل آزاردهنده موجود قاچاق کالا نماید.

ما با این اجرای دقیق برنامه برونگرایی و تعامل بیشتر با دنیا می‌خواهیم شغل‌های از دست رفته خود را پس بگیریم، بازار گردشگری ما به وسیله ترکیه بازار گاز ما تا سال گذشته به وسیله قطر، صنعت هوایی ما و اینکه قطب هواپیمایی باشیم به وسیله امارات، همچنین، مسیرهای بازرگانی و تجاری ما به وسیله امارات، سرمایه‌گذاری صنعتی به وسیله ترکیه، بازار نفت ما به وسیله عراق و عربستان محدود شد. اینها سبب شد طی ۸ سال شغل‌های جوانانمان را به کشورهای دیگر بدهیم و با ماجراجویی در سیاست خارجی سرمایه‌ها را از کشور فراری دهیم و سبب توسعه همسایگان شویم. با اجرای این برنامه و با استفاده از ظرفیت برجام ما می‌خواهیم شغل‌هایی را که از دست داده و تقدیم کشورهای همسایه کرده‌ایم پس بگیریم، می‌خواهیم سرمایه‌های رفته را به کشور بازگردانیم.

۶. بهبود عدم توازن‌های منطقه‌ای (عدالت منطقه‌ای)

ایران کشوری با اقلیم گسترده و تنوع بالای فرهنگی است. اداره متمرکز و سیاست‌گذاری مرکزی و ابلاغ بخشنامه‌های فراگیر برای این حد از تفاوت میان استان‌ها، اثربخشی سیاست‌ها را به میزان قابل توجهی کاهش می‌دهد. مسائل استان‌های مختلف کشور بعضاً با یکدیگر بسیار متفاوتند. تفکیک کشور به پنج منطقه نسبتاً همگن و نصب دستیاران ویژه رییس جمهور منطقه‌ای با حداقل تشکیلات و جابه‌جایی متناوب مرکز استقرار در استان‌های هر منطقه، این امکان را فراهم می‌کند که انعطاف لازم در جهت انطباق با شرایط متفاوت هر منطقه بتواند شکل بگیرد. متناسب با این شرایط نظام درآمد-هزینه استان‌ها در راستای ایجاد انگیزه برای کسب درآمدهای محلی و برقراری ارتباط ملموس میان درآمدهای مالیاتی و مصارف آن، توسعه پیدا می‌کند.

۷. مقابله با فساد

مجموع برنامه‌هایی که تاکنون تشریح شده است، ظرفیت زیادی برای مقابله با فساد ایجاد می‌کند. اصلاح ساختارهای اقتصادی که در برنامه‌ها ارائه شده است، فرصت‌های بروز فساد را کاهش می‌دهد. دولت دوازدهم اما به غیر از اجرای برنامه‌های تشریح شده، راهکارهای زیر را نیز برای مقابله با فساد دنبال خواهد کرد.

۱. اجرای قانون «ارتقای سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد»

۲. اجرای قانون انتشار و دسترسی آزادانه به اطلاعات

۳. گسترش دولت الکترونیک،

۴. چابک‌سازی دولت،

۵. تسهیل مقررات و زمینه‌سازی برای حذف امضاها و طلایی

۶. شفاف‌سازی بودجه‌ریزی و ارزیابی عملکرد بودجه

۷. جلوگیری از اعطای هرگونه امتیاز انحصاری در موضوعات اقتصادی

۸. تقویت زیرساخت‌های اینترنت (توسعه اشتغال مبتنی بر اینترنت)

رساندن سرعت و کیفیت شبکه ملی اطلاعات و اینترنت همه استان‌ها به سطح ۳ کشور نخست خاورمیانه، تا سال ۱۴۰۰ با هدف دسترسی آسان به اطلاعات و گسترش کسب و کارهای مبتنی بر اینترنت، می‌تواند در توسعه دانش‌بنیان کشور و ایجاد مشاغلی که مستقیم یا غیرمستقیم بر زیرساخت‌های اینترنتی بنا می‌شوند مؤثر باشد.

۹. تقویت گردشگری

توسعه گردشگری از جمله ظرفیت‌هایی است که می‌تواند به متنوع شدن اقتصاد ایران، ایجاد اشتغال – بالاخص در مناطق کم‌برخوردار – و راه‌اندازی زنجیره‌ای از تولید و خدمات کمک کند. ایران می‌تواند تا سال ۱۴۰۰ به هدف جذب سالانه ۹ میلیون گردشگر خارجی اعم از گردشگر مذهبی، تفریحی و سلامت دست یابد.